

Андрій Кокотюха

**Автомобіль
із Пекарської**

Харків
«ФОЛІО»
2018

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Львів, вересень 1911 року, вулиця Пекарська

Вона не визнавала жодних обмежень.

Саме тому любила їздити ночами.

Звісно, вдень так само — там, де інший може перейти, ще й отримає задоволення від пішої прогулянки, Агнелю сідала в авто, навіть якщо треба було лиш проїхати з одного кінця вулиці на другий. Щоправда, останнім часом практикувала це без такого запалу, як спершу, коли тільки-но сама сіла за кермо новенького «даймлера»¹. Причина проста: не неї вже не так витріщалися перехожі, візники та чоловіки-автомобілісти.

Львів до неї потроху звик, і Агнелю це чим далі, тим більше дратувало. Коли на неї не звертали уваги, дівчині взагалі ставало нудно, відтак гостро кортіло наробити якихось зухвалих, неймовірних з погляду звичайної людини дурниць. Хоч межу пристойного на людях ніколи не переходила, інколи здавалося — це вікове.

Автомобіль отримала від тата на повноліття, раніше, на двадцять років — власну невеличку віллу в глибині Пекарської². Агнеля читала все, що про неї пишуть львівські газети в розділах світських хронік, радо збирала про себе чутки й пльотки. Чим більше дивацтв та навіть смертних гріхів приписували їй людські, особливо — погано керовані жіночі язики, тим більше виростала вона у власних очах. Але дедалі частіше, прокидаючись зранку, вона розглядала себе, ставши перед прямокутним, на повний зріст дзеркалом, часом у самій білизні, а іноді — зовсім голою. Ї з сумом визнавала — там, де в багатьох життя починається й входить у самий сік, для неї воно наближається до кінця. Так буває, коли тобі лише двадцять другий рік, а ти вже досягла тієї межі людських бажань і втілення таких мрій, до яких переважна більшість йде роками, як не десятиліттями.

У такі хвилини Агнеля старалася уявити себе в тридцять років — і не могла. Намагалася перенестися подумки ще далі й побачити себе сорокарічною, мимоволі заплющувала очі. Чим сильніше, тим краще. Бо вперто не хотіла бачити, але таки бачила там, далеко, стару пані, навіть не пані — бабу, *бабисько*, єдина розрада якої — звеліти служниці напекти струдлів, а самій щодня писати на картках запрошення на чай чи каву для ліпших подруг. Коли ж вони, такі самі сорокарічні й немолоді, пожухлі, зійдуться, вони по кілька годин питимуть, їстимуть, дозволятимуть собі трошки солоденького лікеру чи домашньої, неодмінно домашньої, наливки й перемиватимуть кісточку на двадцять років молодшим за себе. Ї потім розійдуться, аби назавтра чи через день зійтися знову. Говорячи про те саме, заходячи в коло, смакуючи лікерами та скаржачись —

мовляв, не можна вже дозволити собі так, як раніше. Бо й там болить, і тут коле, в шлунку щось булькає, паморочиться голова.

Ось яке майбутнє з жахом уявляла для себе Агнеля. Бо так жила її мама, не маючи інших розваг відтоді, як батько забагатів на нафті й перестав рахувати гроші. Проте жодних мільйонів, навіть, здається, всього золота світу не вистачило, аби вилікувати пістряк³. Хвороба взялася не знати звідки й менш ніж за рік зжерла маму зсередини. Вона помирала в Агнешки на очах, дівчині тоді минало чотирнадцятий, і моторошне видовище пригнітило. Передусім — тим, що Агнешка поховала матір із стійкою думкою: сорок років — нудьга, тяжка хвороба та стрімкий кінець.

Звісно, це було далеко не так. Її бабця дожила до вісімдесяти й запам'яталася бадьорою та напрочуд невгамовною — чого варті лише її салони, заради яких у Чернівці, де мешкала пані Ядвіга, їхали зі Львова, Станіслава, навіть найжджали з Варшави та самого Відня. Та все ж Агнешка чомусь не сподівалася дотягнути до тих років. Не тому, що то була батькова мати, а сама дівчина, на її переконання, мала мамині гени. Ще заставши бабцю й поговоривши з неї, зрозуміла не дуже прийнятну для себе істину: та жила неквапом. Уміла й любила все розраховувати й планувати, включно з одруженням, і батько Агнелі був її сином від третього, останнього, шлюбу. Від життя бабуся брала лише те, що лежало на поверхні, не потребувало більших, ніж треба, зусиль та, головне, не дратувало всіх довкола. Навпаки, примирювало її зі світом, а світ — із нею.

Сама Агнешка вважала: настають нові часи, кращі, цікавіші та бурхливіші, ніж минуле століття, яке зовсім недавно лишилося позаду і в якому, здається, бабця

почувалася доволі органічно. Пані Ядвіга пережила свою невістку на рік, та навіть в останні свої місяці залишалася при ясному розумі. Вимагала, аби їй читали газети, переповідали останні новини, й Агнешка, навідавши бабусю в той час, не раз чула, як та прирікає світові згоріти у власному пекельному вогні — так на неї діяли повідомлення з Росії, де саме почалася революція.

Дівчині вже виповнилося п'ятнадцять, вона відчувала себе досить дорослою, аби на рівних обговорювати з бабусею подібні речі, й спробувала заперечити: світ згорить, якщо стоятиме на місці. Зараз часи, коли треба рухатися швидше, ще й вкрутила в розмову модне словечко *прогрес*, хоч тоді не знала до пуття, що воно означає. Бабця ж прокаркала у відповідь: дуже спішаються всі довкола, можна розігнати коней, аж понесуть, і зупинити все це доведеться лише великою війною.

При цьому був батько. І коли Агнеля, не стримавшись, почала гарикатися зі старшою людиною, легенько, зовсім не боляче, хоч трохи принизливо ляснув її по губах. Нагадавши про правила поведінки, а вже потім, бабусі — про те, що зараз війна в Європі не потрібна нікому. Їй не буде такої потреби щонайменше тридцять років. Онука хай і справді мала ще, та тонко вловила настрій часу: прогрес і велика війна несумісні. Бо прогрес — це є розвиток, натомість війна — то є руйнація.

Вони, звісно, спільної мови не знайшли, кожен лишився при своєму. Проте з тієї розмови дівчина винесла новий, несподіваний для себе висновок — треба поспішати жити.

Бабця могла собі дозволити нікуди не квапитися. Зате її син, Агнелін тато, робить усе, аби прискорити